ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ 2014 - 2019

Документ за разглеждане в заседание

A8-0058/2014

9.12.2014

ДОКЛАД

относно годишния доклад за дейностите на Европейския омбудсман през 2013 г.
(2014/2159(INI))

Комисия по петиции

Докладчик: Ярослав Лешек Валенса

PR_INI_AnnOmbud

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....13

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ 18

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно годишния доклад за дейностите на Европейския омбудсман през 2013 г.

(2014/2159(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид годишния доклад за дейностите на Европейския омбудсман през 2013 г.,

– като взе предвид член 228 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид член 43 от Хартата на основните права на Европейския съюз,

– като взе предвид Решение 94/262/ЕОВС, ЕО, Евратом на Европейския парламент от 9 март 1994 г. относно правилата и общите условия за изпълнението на функциите на омбудсмана[1],

– като взе предвид Европейския кодекс за добро поведение на администрацията, приет от Европейския парламент през септември 2001 г.,

– като взе предвид принципите на прозрачността и почтеността в областта на лобирането, публикувани от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР),

– като взе предвид предходните си резолюции относно дейностите на Европейския омбудсман,

– като взе предвид член 220, параграф 2, второ и трето изречение от своя правилник,

– като взе предвид доклада на комисията по петиции (A8-0058/2014),

А. като има предвид, че годишният доклад за дейностите на Европейския омбудсман през 2013 г. беше официално предаден на председателя на Парламента на 15 септември 2014 г. и че омбудсманът г-жа Емили О’Райли представи доклада пред комисията по петиции на 24 септември 2014 г. в Брюксел;

Б. като има предвид, че член 24 от ДФЕС постановява принципа, че всеки гражданин на Съюза може да се обръща към омбудсмана, предвиден в член 228,

В. като има предвид, че член 228 от ДФЕС оправомощава Европейския омбудсман да приема жалби относно случаи на лоша администрация в дейността на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнението на неговите съдебни функции;

[1] ОВ L 113, 4.5.1994 г., стр. 15

Г. като има предвид, че член 41 от Хартата на основните права гласи следното: „Всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок“;

Д. като има предвид, че член 43 от Хартата гласи следното: „Всеки гражданин на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище според устройствения му акт в държава членка, има право да сезира Европейския омбудсман за случаи на лоша администрация в действията на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнението на неговите съдебни функции“;

Е. като има предвид, че това определение не ограничава лошото администриране до случаите, в които нарушеното правило или принцип е правно обвързващ(о); като има предвид, че принципите на добро администриране надхвърлят действащото право; като има предвид, че съгласно определението на първия омбудсман „лошо администриране е налице, когато публичен орган не действа в съответствие с правило или принцип, който е задължителен за него“; като има предвид, че от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза се изисква не само да изпълняват своите законови задължения, но също така и да проявяват култура на обслужване и да гарантират, че гражданите биват третирани подобаващо и могат да упражняват в пълна степен своите права;

Ж. като има предвид, че понятието за добро администриране следва да бъде разширено на „по-добро администриране“, разбирано като текущ непрекъснат процес на подобрение;

З. като има предвид, че основният приоритет на Европейския омбудсман е да гарантира, че правата на гражданите се зачитат изцяло, а правото на добро администриране отразява най-високите стандарти, очаквани от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза; като има предвид, че Европейският омбудсман играе жизненоважната роля, като подпомага институциите на ЕС да станат по-отворени, по-ефективни и по-действащи в полза на гражданите с цел засилване на доверието на гражданите в Съюза;

И. като има предвид, че Емили О’Райли беше избрана за Европейски омбудсман от Европейския парламент на пленарното заседание от 3 юли 2013 г. и положи клетва на 30 септември 2013 г.;

Й. като има предвид, че през 2013 г. 23 245 граждани са се обърнали към службите на Омбудсмана за помощ; като има предвид във връзка с горепосоченото, че 19 418 граждани са получили съвет чрез интерактивното ръководство на уебсайта на Омбудсмана, а 1 407 са поискали информация; като има предвид, че 2 420 запитвания са били регистрирани като жалби (2 442 през 2012 г.); като има предвид, Омбудсманът е предприел 2 354 действия по жалби, получени през 2013 г.;

К. като има предвид, че е важно Омбудсманът да предостави по-подробна информация относно формата на жалбите, така че да може да се направи

сравнение за изтеклите години между жалбите, подадени в електронен формат на интерактивната страница на Европейския омбудсман, и жалбите, получени офлайн;

Л. като има предвид, че през 2013 г. Омбудсманът е започнал 350 проверки (465 през 2012 г.), от които 341 по подадени жалби и 9 по собствена инициатива;

М. като има предвид, че през 2013 г. Омбудсманът е приключил 461 проверки (390 през 2012 г.), от които 441 по подадени жалби и 20 по собствена инициатива; като има предвид, че от приключените проверки 340 (77,1 %) са проведени по жалби от отделни граждани, а 101 (22,9 %) – от дружества, сдружения и други юридически лица;

Н. като има предвид, че приключените през 2013 г. проверки се отнасят до следното: искания за информация и достъп до документи (25,6 %), Комисията като пазител на Договорите (19,1 %), институционални и политически въпроси (17,6 %), администрацията и Правилника за персонала (16,5 %), конкурсите и процедурите за подбор (14,8 %), възлагането на договори по тръжни процедури и предоставянето на безвъзмездни средства (9,5 %) и изпълнението на договори (7,4 %);

О. като има предвид, че по отношение на проверките, започнати през 2013 г. от Омбудсмана, могат да се открояят следните ключови теми: прозрачност в рамките на институциите на ЕС, етични въпроси, участие на гражданите при вземането на решения на ЕС, финансирани от ЕС проекти и програми, основни права и култура на обслужване;

П. като има предвид, че най-честите случаи в областта на прозрачността засягат отказа на достъп до документи или информация от страна на институциите, като заседанията се провеждат при закрити врата, както и липсата на откритост по отношение на назначаването на експертни групи на ЕС; като има предвид, че достъпът до документи е едно от правата, гарантирани от Хартата на основните права на ЕС;

Р. като има предвид, че Омбудсманът работи в тясно сътрудничество с различни мрежи, най-важната от които е Европейската мрежа на омбудсманите, която включва 94 служби в 35 европейски държави; като има предвид, че жалбите, които попадат извън правомощията на Омбудсмана, се препращат на члена на мрежата, който е в най-добра позиция да разгледа случая; като има предвид, че 52,5 % от получените жалби се препращат на други членове на мрежата;

С. като има предвид, че комисията по петиции на Парламента е пълноправен член на Европейската мрежа на омбудсманите; като има предвид, че Омбудсманът е препратил 51 случая към комисията по петиции; като има предвид, че 178 случая са били препратени на Комисията, а 503 – на други институции и органи;

Т. като има предвид, че Омбудсманът също така си сътрудничи с други международни организации като ООН; като има предвид, че Омбудсманът, Парламентът, Комисията, Агенцията за основните права (FRA) и Европейският

форум на хората с увреждания заедно съставляват мрежата на ЕС по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания; като има предвид, че тази мрежа има задачата да защитава, насърчава и наблюдава прилагането на конвенцията на равнището на институциите на ЕС;

У. като има предвид, че годишният доклад за 2013 г. не съдържа точни цифри за процента на жалбите, които попадат във или извън правомощията на Омбудсмана; като има предвид, че от съществено значение е в бъдеще всички годишни доклади да включват и конкретни цифри, така че да могат да бъдат правени сравнения между годините и лесно да се откриват тенденции и насоки по отношение на (не)допустимостта на жалбите; като има предвид, че според доклада от типична извадка от 100 получени жалби 68 попадат извън правомощията на Омбудсмана и се препращат на националните или регионалните омбудсмани, на комисията по петиции на Парламента или на други органи, обработващи жалби, като Европейската комисия, SOLVIT, Вашата Европа – Съвети, или европейските потребителски центрове; като има предвид, че за да се гарантира, че въпросите, засягащи гражданите, се разглеждат безпристрастно, справедливо и в разумен срок, са необходими процедура по последващ контрол и информация относно жалбите, прехвърлени на други институции или органи;

Ф. като има предвид, че от типична извадка от 100 получени жалби само 32 са от правомощията на Омбудсмана; като има предвид, че 17 от последните не водят до проверка (9 са обявени за недопустими, а 8 са обявени за допустими, но е преценено, че не съдържат достатъчно основания за започване на проверка); като има предвид, че от типична извадка от 100 получени жалби 15 дават основание за проверка; като има предвид, че от тези жалби 4 биват уредени в хода на проверката, при 4 се констатира липса на лошо администриране, при 1 се констатира лошо администриране, а за 6 се счита, че не съдържат основания за продължаване на проверката;

Х. като има предвид, че 80 % (40 случая) от проверките, при които е констатирано лошо администриране, са приключени с критични забележки, адресирани до съответната институция, а 18 % (9 случая) са приключени с проектопрепоръки, които са били или напълно, или частично приети от институцията; като има предвид, че в един от случаите (2 %) Омбудсманът е изготвил „Специален доклад на Европейския омбудсман относно проверка по собствена инициатива OI/5/2012/BEH-MHZ на Frontex“; като има предвид, че средният брой на специалните доклади, представени от Европейския омбудсман, е един годишно;

Ц. като има предвид, че специалният доклад е крайното средство на Европейския омбудсман в случай на лошо администриране от страна на институции, органи служби или агенции на Съюза; като има предвид, че Омбудсманът следва да продължи да проучва своите политически правомощия и да доразвива инструментите, с които разполага;

Ч. като има предвид, че степента на съобразяване с предложенията на Омбудсмана през 2012 г. е възлизала на 80 %; като има предвид, че степента на съобразяване от страна на Комисията, срещу която е насочен най-големият дял от проверките

на Омбудсмана, е възлизала на 84 %; като има предвид, че Омбудсманът публикува всяка година подробен отчет за това как институциите на ЕС са отговорили на неговите предложения за подобряване на администрацията на ЕС; като има предвид, че делът от 20 % несъобразяване с препоръките на Омбудсмана представлява сериозна заплаха, която би могла да доведе до по-нататъшна ерозия на доверието на гражданите в ефективността на европейските институции;

Ш. като има предвид, че Европейската комисия е институцията, по отношение на която Омбудсманът получава най-голям брой жалби; като има предвид, че едно от разследванията, проведени през 2013 г., засягаше документи относно клаузата за освобождаване на Обединеното кралство във връзка с Хартата на основните права на ЕС;

Щ. като има предвид, че средната продължителност на проверките по приключените от Омбудсмана през 2013 г. случаи е била 13 месеца; като има предвид, че 22 % от случаите са били приключени в срок от 3 месеца, 37 % в срок от 3 до 12 месеца, 14 % в срок от 12 до 18 месеца и 27 % след повече от 18 месеца;

АА. като има предвид, че бюджетът на Омбудсмана през 2013 г. е възлизал на 9 731 371 EUR, и като има предвид, че щатното разписание на Омбудсмана се състои от 67 поста; като има предвид, че поддържането на достатъчен бюджет и човешки ресурси е от съществено значение, за да се гарантира ефективността на услугите на Омбудсмана и бързото разглеждане на жалбите на гражданите;

АБ. като има предвид, че г-жа Емили О'Райли е първата жена, избрана на поста Европейски омбудсман;

1. одобрява годишния доклад за 2013 г., представен от Европейския омбудсман; поздравява г-жа Емили О'Райли за нейния първи годишен доклад като омбудсман и приветства нейния подход по отношение на поддържането на положителни работни взаимоотношения и сътрудничество с Парламента, по-специално с комисията по петиции; признава, че 2013 г. беше година на преход и че голяма част от годишния доклад е свързана с работата на проф. Никифорос Диамандурос, предишния европейски омбудсман, и отдава дължимото на постигнатото от него; поема ангажимент да възстанови практиката на Парламента да кани омбудсмана на пленарно заседание непосредствено след неговото/нейното избиране;

3. изразява пълна подкрепа за крайната цел, обявена от новия омбудсман, а именно да съдейства за укрепването на структурите и институциите за отчетност и прозрачност на европейско равнище с цел насърчаване на доброто администриране за всеки гражданин и постоянно пребиваващ в ЕС и за подобряването на качеството на демокрацията в Съюза; отново подчертава съществената роля на Европейския омбудсман в разглеждането на тревогите на гражданите и подпомагането да се преодолее отдалечеността, съществуваща между тях и институциите на ЕС;

4. подчертава важността на социалните медии като канал за комуникация и насърчава бюрото на Омбудсмана да използва по-активно тези медии с цел повишаване на обществената осведоменост относно дейностите на Омбудсмана и

пропагандиране на правата на гражданите на ЕС; счита обаче, че по-нататъшната дигитализация на услугите на Омбудсмана не следва да води до изключването на гражданите, които нямат достъп до интернет или не могат да го използват; призовава Омбудсмана да обърне специално внимание на потребностите на тези граждани, така че на всички граждани на ЕС да се гарантира равен достъп и така те да могат да се ползват изцяло от услугите на Омбудсмана; отбелязва, че годишният доклад на Омбудсмана за 2013 г. е изцяло преработен и че освен традиционната печатна версия сега може да бъде изтеглена и интерактивна версия във формат електронна книга; отбелязва освен това, че докладът е разделен на две части, като едната от тях е лесен за прочит референтен текст, в който се излагат най-важните факти и цифри за дейността на Омбудсмана през 2013 г., а другата съдържа задълбочен отчет за ключови случаи, разследвани от Омбудсмана през 2013 г.[1];

6. приветства този нов подход от страна на Омбудсмана, възприет, за да отрази желанието на г-жа О'Райли да направи институцията възможно най-достъпна и удобна за използване; насърчава заинтересованите страни да прочетат раздела с обстойните разследвания, озаглавен: „Добра администрация на практика: Решенията на Европейския омбудсман през 2013 г.“, и да вземат присърце съображенията и препоръките на Омбудсмана;

7. отбелязва, че, през 2013 г. държавата членка с най-голям брой жалби е била Испания (416), следвана от Германия (269), Полша (248) и Белгия (153); отбелязва, че по отношение на започнатите проверки по държави членки водеща е Белгия (53), следвана от Германия (40), Италия (39) и Испания (34);

8. отбелязва, че свързаните с прозрачността въпроси отново са на първо място в списъка на Омбудсмана за приключените проверки (64,3%), като се наблюдава увеличение в сравнение с 2012 г. (52,7%); отбелязва, че други ключови теми в жалбите са етичните въпроси, участието на гражданите при вземането на решения в ЕС, финансираните от ЕС проекти, основните права, както и културата на обслужване;

9. счита, че прозрачността, откритостта, достъпът до информация, зачитането на правата на гражданите и високите етични стандарти са изключително важни за изграждането и поддържането на доверието на гражданите и постоянно пребиваващите лица в европейската публична администрация; подчертава, че доверието между гражданите и постоянно пребиваващите лица, от една страна, и институциите, от друга страна, е от първостепенно значение в днешната сложна икономическа ситуация; изразява съгласие с Омбудсмана, че прозрачността е крайъгълен камък на напредналата демокрация в смисъл, че дава възможност да се упражнява контрол над дейностите на публичните органи, да се прави оценка на тяхната работа и да се търси отчетност от тях; изразява също съгласие с това, че откритостта и публичният достъп до документи са основен елемент от системата на институционален взаимен контрол и възпиране; признава правото на

[1] http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces;jsessionid=403AE3556EDBB67CF7EAB26AD9221B75

гражданите на неприкосновеност на личния живот и на защита на техните лични данни;

10. отбелязва, че препоръките и критичните бележки не са законово обвързващи, но подчертава, че въпреки това институциите на ЕС могат да ги използват като възможност за решаване на даден проблем, извличане на поуки за бъдещето и избягване на нова поява на подобни случаи на лошо администриране; настоятелно призовава всички институции, органи, служби и агенции на Съюза да оказват пълно съдействие на Омбудсмана и да гарантират пълното спазване на неговите препоръки, както и да използват пълноценно неговите критични бележки; припомня, че правото на добра администрация е включено в Хартата на основните права (член 41) като основно право на гражданите на Европейския съюз; отбелязва, че голяма част от проверките, проведени от Омбудсмана през изминалата година (64,3 %), са свързани с Европейската комисия; признава, че Комисията е институцията, за чиито решения е най-вероятно да имат пряко въздействие върху гражданите, организациите на гражданското общество и стопанските субекти; изразява разбирането си, че поради това Комисията е основният обект на публичен контрол; отбелязва със загриженост обаче, че делът на жалбите, свързани с Комисията, се е повишил в сравнение с 2012 г., когато е бил 52,7 %; насърчава Омбудсмана да проучи причините за това нарастване с цел да спомогне за подобряването на административната дейност на Комисията и по този начин да допринесе за повишаване на доверието в институциите на ЕС като цяло; призовава новата Комисия да предприеме спешни действия за подобряване на изпълнението на своята дейност с цел намаляване на броя на жалбите срещу нея;

12. отбелязва със загриженост, че процентът на жалбите, свързани с агенциите на ЕС, почти се е удвоил – от 12,5 % през 2012 г. на 24 % през 2013 г.; предлага Омбудсманът да посочи дали това увеличение е резултат от по-голяма осведоменост на обществеността относно процедурите за подаване на жалби или е причинено от други фактори, като например възможното несъобразяване от страна на агенциите с препоръките на Омбудсмана от предходните години; насърчава Омбудсмана да следи развитието на ситуацията при агенциите и да докладва своевременно; подкрепя плановете на Омбудсмана да установи контакт с различни агенции, за да се подчертае значението на добрата администрация, на ефективното разглеждане на жалби и на културата на обслужване;

13. отбелязва със задоволство, че процентът на жалбите, свързани с Европейската служба за подбор на персонал (EPSO), е намалял повече от наполовина през 2013 г. – от 16,8 % през 2012 г. на 7,1 % през 2013 г.; изразява също така задоволство от факта, че процентът на жалбите срещу Европейския парламент е намалял от 5,2 % през 2012 г. на 4,3 % през 2013 г.; изразява признанието си към работата на Омбудсмана и на EPSO за намаляване на броя на жалбите срещу агенцията;

14. отбелязва, че през 2013 г. Омбудсманът е публикувал нова версия на Европейския кодекс за добро поведение на администрацията; призовава всички институции изцяло да спазват и прилагат този кодекс; призовава новата Комисия да приеме

общи задължителни правила и принципи за административните процедури в рамките на администрацията на ЕС и по-специално да представи предложение за регламент за тази цел; припомня, че член 41 от Хартата на основните права гласи, че „всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок“;

15. насърчава всички институции, органи и агенции на ЕС да подобрят изпълнението на своята дейност чрез задълбочаване на ангажимента си към добрата администрация и към принципите на културата на обслужване на гражданите; призовава ги да подпомагат Омбудсмана, като реагират бързо на провежданите от тази институция проверки и да сътрудничат по-тясно с Омбудсмана с цел съкращаване на сроковете на проверките по подадени жалби; подкрепя Омбудсмана в усилията му още повече да ускори процеса на проверките и да съкрати времевите рамки за отговор при обработване на жалбите с цел гражданите, които упражняват своите права, да бъдат обслужени по навременен и правилен начин;

16. отбелязва, че равнището на цялостното съобразяване с препоръките на Омбудсмана е било 80 % през 2012 г., което представлява слаб спад спрямо равнището от 82 % през 2011 г.; подкрепя Омбудсмана в намерението му да подобри степента на съобразяване с препоръките; настоятелно призовава Комисията, по-специално, да положи всички усилия за подобряване на степента на съобразяване от нейна страна с препоръките; изразява загриженост относно равнището от 20 % несъобразяване с препоръките и настоятелно призовава институциите, органите, службите и агенциите на Съюза да отговорят на критичните забележки на Омбудсмана и да предприемат действия по тях в разумен срок, както и да положат всички необходими усилия за подобряване на резултатите от последващия контрол чрез бързо изпълнение на препоръките и критичните забележки на Омбудсмана; очаква конкретната информация, която ще бъде предоставена в предстоящия годишен доклад на Омбудсмана, относно равнището на съобразяване през 2013 г.;

17. отбелязва, че Омбудсманът е установила случаи на лошо администриране в 10,8 % от приключените през 2013 г. проверки и че в 80 % от тези случаи е отправил критични забележки към съответната институция; отбелязва, че в 18 % от случаите на лошо администриране проектопрепоръките на Омбудсмана са били напълно или частично приети от институцията;

18. отбелязва, че Омбудсманът е представил на Парламента един специален доклад, посветен на това, че агенцията Frontex не разполага с механизъм за разглеждане на жалби във връзка с нарушения на основните права, произтичащи от нейната дейност; изразява убеждението си, че специалният доклад ще стане предмет на доклад, който ще бъде изготвен от комисията по петиции в сътрудничество с комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи;

19. насърчава Омбудсмана да задълбочи своите взаимоотношения и сътрудничество с различни мрежи, по-специално с Европейската мрежа на омбудсманите и с

мрежата по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания; припомня призива на Парламента, отправен в годишния доклад на комисията по петиции за 2012 г., за създаването от страна на Парламента на мрежа, обхващаща комисиите по петиции в държавите членки, която би могла да допълва Европейската мрежа на омбудсманите;

20. припомня, че комисията по петиции е пълноправен член на двете мрежи, посочени по-горе; отбелязва, че през 2013 г. Омбудсманът е препратил 51 жалби на комисията по петиции;

21. отбелязва новата стратегия на Омбудсмана „Към 2019 г.“, която обхваща три основни стълба, обозначени с думите „въздействие“, „релевантност“ и „видимост“; разбира, че Омбудсманът възнамерява да окаже по-голямо въздействие чрез провеждането на стратегически разследвания на системни проблеми, че желае да засили своята роля, като допринася за основните дебати в ЕС, и че възнамерява да увеличи видимостта на своята институция, като разшири своите дейности с цел осведомяване на заинтересованите страни и привличане на вниманието към важни случаи;

22. настоятелно призовава Омбудсмана да продължава своите усилия за подобряване на каналите на комуникация и да използва като основа работата, извършена в рамките на Европейската година на гражданите (2013 г.), както и да подобрява предоставянето на информация, насочена към европейските граждани, така че те да са добре информирани относно услугите и сферата на компетентност на Омбудсмана;

23. отново подчертава важността на европейската гражданска инициатива като нов инструмент, създаващ възможност за пряко участие на гражданите в процеса на вземане на решения при подготовката на европейското законодателство;

24. приветства поредицата важни разследвания, започнати от Омбудсмана, като например проверките във връзка с прозрачността при преговорите за Трансатлантическото споразумение за партньорство в областта на търговията и инвестициите (ТПТИ), сигнализирането за нередности в институциите на ЕС, прозрачността в експертните групи на Комисията, случаите на „кадрова въртележка между държавния и частния сектор“, основните права в политиката на сближаване и европейската гражданска инициатива; очаква с интерес констатациите от тези проверки;

25. приветства решението на Съвета на Европейския съюз да публикува насоките за преговори на ЕС във връзка с текущите преговори между ЕС и САЩ относно ТПТИ; приветства също така решението на Комисията да публикува повече текстове, по които ЕС води преговори, и да предостави по-широк достъп до други документи в контекста на преговорите по ТПТИ; счита, че осъществяването на внимателен мониторинг на прозрачността при преговорите по ТПТИ засили ролята на Омбудсмана като пазител на прозрачността на ЕС; подкрепя призива на Омбудсмана за приемане от страна на европейските институции на подход на прозрачна политика и провеждане на информационна кампания относно ТПТИ; ангажира се да предприеме последващи действия във връзка с резултатите от

консултациите по прозрачността на ТПТИ, наред с другото, като разгледа получените по този въпрос петиции, по-специално с оглед на потенциалното въздействие на ТПТИ и други търговски преговори върху живота на европейските граждани;

26. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция и доклада на комисията по петиции на Съвета, Комисията, Европейския омбудсман, правителствата и парламентите на държавите членки, както и на техните омбудсмани и сходни компетентни органи.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Европейският омбудсман Емили О'Райли беше избрана от Европейския парламент на 3 юли 2013 г. и положи клетва пред Съда на Европейския съюз на 30 септември. Следователно годишният доклад на Омбудсмана за 2013 г. обхваща само част от работата, извършена от институцията под нейно ръководство. Голяма част от него се отнася до работата на нейния предшественик Никифорос Диамандурос. Омбудсманът представи своя годишен доклад на председателя на Европейския парламент на 15 септември, а на комисията по петиции – на 24 септември 2014 г.

Годишният доклад беше преработен, за да се отрази желанието на г-жа О'Райли да направи институцията на Омбудсмана възможно най-достъпна и удобна за използване. Докладът беше разделен на две части. Едната част е публикация в печатен формат или във формат за изтегляне (също във формат електронна книга (EPUB)), която съдържа основните факти и цифри за дейността на Омбудсмана през 2013 г. Другата част съдържа подробен преглед на ключови случаи, разгледани от Омбудсмана през 2013 г., и е озаглавена „Добра администрация на практика: Решенията на Европейския омбудсман през 2013 г."[1]. За съжаление тази публикация е на разположение само на английски език, което ограничава обхвата на читателите.

През 2013 г. Омбудсманът е регистрирал контакт с 23 245 граждани, които са се обърнали към неговите служби чрез портала на Омбудсмана. На много голяма част от тях (19 418) е помогнато, като им е предоставен онлайн съвет чрез интерактивното ръководство на уебсайта на Омбудсмана. Останалите са били или искания за информация (1 407), на които службите на Омбудсмана са предоставили отговор, или жалби (2 420), които са били регистрирани.

Годишният доклад за 2013 г. не съдържа точни цифри за процента на жалбите, които попадат във и извън правомощията на Омбудсмана. Освен описанието на хода на типична извадка от 100 жалби, би било от изключително значение всички годишни доклади да включват и конкретни цифри, така че да могат да бъдат правени сравнения между годините и лесно да се откриват тенденции и насоки по отношение на (не)допустимостта на жалбите.

Омбудсманът е започнал 341 проверки на основание на подадени жалби и 9 проверки по собствена инициатива и е приключил 441 проверки по жалби и 20 проверки по собствена инициатива. Основните вносители на жалби са отделни граждани (340) и дружества, сдружения и други юридически лица (101).

По отношение на произхода на жалбите по държави Испания е начело на списъка (416), следвана от Германия (269), Полша (248) и Белгия (153). Фактът, че много жалби са с произход от дадена държава членка, не означава непременно, че са започнати пропорционален брой проверки. Например цифрите за 2013 г. показват, че във връзка със 153-те жалби с произход Белгия са били започнати проверки по 53 жалби, докато 416-те жалби с произход Испания са довели до започването само на 34 проверки.

[1] Тези публикации са достъпни на уебсайта на Омбудсмана: http://www.ombudsman.europa.eu/bg/

От започнатите от Омбудсмана 350 проверки 225 (64,3 %) са били свързани с Европейската комисия, 84 (24 %) с агенции на ЕС, 28 (8 %) с други органи на ЕС, 25 (7,1 %) с Европейската служба за подбор на персонал (EPSO), 15 (4,3 %) с Европейския парламент, 14 (4 %) с Европейската служба за външна дейност, а 10 (2,9 %) с Европейската инвестиционна банка. Тъй като Европейската комисия е основната институция на ЕС, чиито решения имат пряко въздействие върху гражданите, логично е тя бъде основният обект на жалби от гражданите.

Най-забележителната промяна в този списък в сравнение с 2012 г. е, че EPSO, която през 2012 г. е била на второ място, сега е на четвърто. Броят на жалбите, свързани с EPSO, е намалял от 78 (16,8 %) през 2012 г. на 25 (7,1 %) през 2013 г.

Що се отнася до темите на приключените от Омбудсмана през 2013 г. проверки, най-голям брой са били исканията за информация и достъп до документи (118), последвани от Комисията като пазител на Договорите (88), институционални и политически въпроси (81), администрацията и Правилника за персонала (76), конкурсите и процедурите за подбор (68), възлагането на договори по тръжни процедури и предоставянето на безвъзмездни средства (44) и изпълнението на договори (34);

През 2013 г. Омбудсманът е предприел действия по 2 354 от получените жалби. В 1 359 от случаите службите на Омбудсмана са предоставили съвет или са препратили случая (напр. на член на Европейската мрежа на омбудсманите или на комисията по петиции на ЕП), в 654 случая жалбоподателят е бил информиран, че не може да му бъде предоставен допълнителен съвет, а в 341 случая е била започната проверка.

Основните теми в случаите, разгледани през 2013 г., са били прозрачност (напр. достъп до документи), етични въпроси (напр. случаите на „кадрова въртележка между държавния и частния сектор“ и въпроси, свързани с конфликт на интереси), участие на гражданите при вземането на решения в ЕС (напр. европейската гражданска инициатива), финансирани от ЕС проекти и програми (напр. забавено плащане и проблеми с покани за участие в търг), основни права (напр. случая със сигнала за нередност по отношение на Агенцията за основните права) и култура на обслужване (напр. прекалено забавяне или бездействие на институциите)[1].

Институциите са задължени по силата на Договора да провеждат своята дейност възможно най-открито, за да насърчават доброто администриране и да гарантират участието на гражданското общество. Член 15, параграф 3 от ДФЕС и член 42 от Хартата на основните права предвиждат право на достъп до документите на институциите. Понастоящем това право е приложено в Регламент (ЕО) № 1049/2001.

При 118 (25,6 %) от проверките, приключени от Омбудсмана през 2013 г., предметът на жалбата е бук уреден от съответната институция или е било постигнато приятелско споразумение по въпроса. В 202 случая (43,8 %) не е имало основания за по-нататъшна

[1] Подробен преглед на ключови случаи от 2013 г. може да бъде намерен в публикацията: *„Добра администрация на практика: Решенията на Европейския омбудсман през 2013 г.“*, която е достъпна на уебсайта на Европейския омбудсман: www.ombudsman.europa.eu.

проверка. В 120 случая (26 %) не е установено наличието на лошо администриране, а при 50 случая (10,8 %) такова е било установено. В 19 случая (4,1 %) са били предприети други мерки[1].

Определението на Омбудсмана за лошо администриране, което определение е одобрено от Европейския парламент и от Европейската комисия, гласи: „лошо администриране е налице, когато публичен орган не действа в съответствие с правило или принцип, който е задължителен за него“. За институциите това означава спазване на принципите на правовата държава, на принципите на добра администрация и на основните права.

Когато е възможно, Омбудсманът се стреми към постигане на положителен резултат, като работи за приятелско споразумение, което да удовлетворява както жалбоподателя, така и заинтересованата институция. Ако обаче не може да се постигне приятелско споразумение, Омбудсманът приключва случая с критична забележка или изготвя проектопрепоръка.

Критична забележка се изготвя, когато институцията вече няма възможност да отстрани случая на лошо администриране, лошото администриране няма всеобщи последствия или от Омбудсмана не се изискват последващи действия. Омбудсманът също така може да изготви критична забележка, когато счита, че проектопрепоръката не би била ефективна, или в случай, когато заинтересованата институция не приема проектопрепоръката, но случаят на лошо администриране не обосновава изготвянето на специален доклад до Парламента. Въпреки това критичната забележка действа като потвърждение за жалбоподателя, че неговата жалба е била основателна и ясно показва на заинтересованата институция, че е действала неправомерно, така че да може да избегне подобни действия в бъдеще.

Допълнителната забележка е инструмент, който Омбудсманът използва, когато в хода на разглеждането на конкретен случай установи възможност за повишаване на качеството на администрацията. Целта на допълнителните забележки не е да критикуват засегната институция, те следва да се възприемат като насоки и съвет как институцията да подобри качеството на своите услуги.

Проектопрепоръка се изготвя в случаите, когато заинтересованата институция може да отстрани случай на лошо администриране, или в случаите, когато лошото администриране е сериозно или има всеобщи последствия. В случай на проектопрепоръка заинтересованата институция е длъжна съгласно Договора да изпрати подробно становище до Омбудсмана в срок от три месеца.

Ако институция, агенция или орган на ЕС не отговори по задоволителен начин на проектопрепоръка, Омбудсманът може да изготви и да изпрати специален доклад до Европейския парламент. Специалният доклад е инструмент на Омбудсмана, който се използва в краен случай и представлява последната стъпка на омбудсман в работата му с жалбите. От тази гледна точка отговорност на Парламента е да вземе решение за по-нататъшни стъпки, като например изготвянето на резолюция. Специални докладите се

[1] Бележка: В някои случаи Омбудсманът е приключи проверката на две или повече основания. Поради това общата сума на процентите надхвърля 100 %.

представят на комисията по петиции, която е компетентната комисия във връзка с отношенията с Европейския омбудсман.

През 2013 г. Омбудсманът е отправил критични забележки към институции в 40 случая. В 9 случая (18 %) са били направени проектопрепоръки, които са били приети от институцията изцяло или частично. В един от случаите Омбудсманът е изготвил специален доклад[1].

Европейският омбудсман си сътрудничи тясно със сродните му институции в държавите членки. Това сътрудничество се осъществява в рамките на Европейската мрежа на омбудсманите, която обхваща 94 служби в 35 държави. Мрежата включва национални и регионални омбудсмани, комисии по петиции и сходни институции в държавите – членки на Европейския съюз, страните – кандидатки за членство в ЕС, и други държави от Европейското икономическо пространство и/или Шенгенското пространство. Комисията по петициите е член на мрежата.

Мрежата организира семинари за националните и регионални омбудсмани на всеки две години. Европейският омбудсман и омбудсманът на Ирландия (който понастоящем е Европейски омбудсман) организираха съвместно 9-ия национален семинар на мрежата. Този семинар се проведе в Дъблин от 15 до 17 септември 2013 г.

Член 33, параграф 2 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания предвижда създаването на мрежа на ЕС, натоварена с насърчаването, защитата и наблюдението на прилагането на конвенцията. Членове на тази мрежа са Европейският омбудсман, парламентарните комисии по петиции и по заетост и социални въпроси, Агенцията за основните права, Европейската комисия и Европейският форум на хората с увреждания.

Задача на Европейския омбудсман е да защитава правата на хората с увреждания и да гарантира, че администрацията на ЕС е запозната с отговорностите си по отношение на тези права. Лицата, които смятат, че дадена институция на ЕС не действа в съответствие с конвенцията, имат право да се обърнат към Омбудсмана, за да потърсят средства за защита. В началото на 2014 г. към екипа на Омбудсмана се присъедини командирован национален експерт, за да окаже съдействие за определянето на работната програма за хората с увреждания и за намирането на начини за по-добро достигане до гражданите и до служителите на ЕС с цел информирането им за техните права и задължения по силата на Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Омбудсманът също така редовно се среща с членове и длъжностни лица от институциите на ЕС, за да обсъжда начините за повишаване на качеството на администрацията, да подчертае значението на доброто разглеждане на жалби и да гарантира подходящите последващи действия във връзка с нейните препоръки и доклади. С оглед насърчаването на културата на обслужване в администрацията на ЕС през 2013 г. Омбудсманът публикува ново издание на Европейския кодекс за добро

[1] *Специален доклад на Европейския омбудсман относно проверка по собствена инициатива OI/5/2012/BEH-MHZ на Frontex*, достъпен на уебсайта на Европейския омбудсман www.ombudsman.europa.eu.

поведение на администрацията.

Бюджетът на Омбудсмана е независим раздел в бюджета на ЕС. За 2013 г. бюджетът на Омбудсмана възлиза на 9 731 371 EUR, а щатното разписание на институцията включва 67 поста.

При представянето на своя годишен доклад пред комисията по петиции Омбудсманът очерта своята нова стратегия „Към 2019 г.“. Тази стратегия се основава на три основни концепции: въздействие, релевантност и видимост. Въз основа на тези концепции Омбудсманът се стреми да провежда повече стратегически разследвания на системните проблеми (въздействие), да укрепва ролята на Омбудсмана, като активно допринася за ключови европейски дебати (релевантност), и да увеличи видимостта на ролята на своята институция, като разшири своите дейности с цел осведомяване на заинтересованите страни, както и подчертаване на важни случаи и привличане на вниманието към тях (видимост). С цел повишаване на прозрачността е препоръчително да се започнат разследвания от значителен обществен интерес. Следователно обстойното следене на преговорите за трансатлантическо партньорство в областта на търговията и инвестициите ще засили ролята на Омбудсмана като „пазител на прозрачността на ЕС“.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	2.12.2014
Резултат от окончателното гласуване	+: 23 –: 0 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Soledad Cabezón Ruiz, Pál Csáky, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Daniel Hannan, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Edouard Martin, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Sofia Sakorafa, Yana Toom, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Demetris Papadakis, Ángela Vallina, Rainer Wieland
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъстващи на окончателното гласуване	Klaus Buchner, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska